

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Dispvatio Cl. De Sacramento Ordinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO CENTESIMA PRIMA.

De Sacramento Ordinis.

DE materiâ & formâ Ordinis latè diximus suprâ in tractatu de Sacramentis in genere: nunc alia quæ ad plenam Sacramenti hujus notitiam pertinent, obiter perstringemus.

SECTIO PRIMA.

Quid, & quotuplex sit Ordo?

I.
Quid nomi-
ne Ordinis,
prout hic
sumitur, in-
telligatur.

ORDO, prout hic sumitur, significat certum quendam & stabilem gradum, seu statum, per quem Ecclesiæ ministri secundum diversas dignitates & officia disponuntur. Actio verò illa, per quam constituuntur in hujusmodi gradibus ministri Ecclesiæ, vocatur ordinatio.

II.
Hi Ordines
numerantur
septem.

Hi Ordines numerantur septem à Theologis, & eorum mentionem facit Concilium Tridentinum sessione 23. capite secundo: sunt autem, Sacerdos, Diaconus, Subdiaconus, Acolytus, Exorcista, Lector, Ostiarius. Horum mentionem faciunt antiquissimi quique ex Sanctis Patribus, ut Sanctus Cornelius Pontifex, Concilium etiam Carthaginense quartum, cui subscribit Sanctus Augustinus, ubi etiam describitur modus, quo singuli ab Episcopo conferuntur. His addi volunt aliqui Cantores, sed immeritò, tum quia Concilium Tridentinum suprâ, ubi ex professo ordines enumerat nullam illorum mentionem facit: deinde diversimodè de iis loquitur Concilium quartum Carthaginense, quàm de ordinibus, & ad summum vult esse ordinem latè sumptum, prout Ordo dicit officium aliquod ad Dei cultum spectans. Idem dici solet de fossariis, quorum munus erat mortuos sepelire.

III.
Primam
tonsuram
esse Ordinem
autem Cano-
nicam.

Primam tonsuram Canonice numerant in ordinibus, & sic volunt esse octo: sed passim negant Theologi, quia in Concilio illo Carthaginensi quarto nulla illius sit mentio, sicque solum est dispositio quædam ad Ordines: unde P. Vasquez ait, cum Ordines idem sint, ac gradus quidam ad ministrandum in Ecclesiâ, per quos clerici alii sunt superiores in eo ministerio, prima tonsura, cum sit omnibus clericis communis, non est gradus, sed potius instar soli, seu pavimenti: quod etiam affirmat Coninck disputatione vigesima, dubio primo, numero tertio & alii, mihi quæ videtur verissimum.

R. P. Comptonii Theol. Scholast. Tom. II.

Graves aliqui Auctores, inter quos est Sanctus Thomas in Supplemento, quæst. 37. art. secundo, Corpore, quem sequitur Sotus & alii, ita volunt tantum esse septem Ordines supra positos, ut Episcopatum, secundum id quod addit Sacerdotio, negent esse Ordinem. Contrarium tamen communiter ab Auctoribus tenetur: imo aliqui putant esse de fide Episcopatum esse Ordinem & Sacramentum. Probatur ex illo primæ ad Timotheum quarto, *Noli negligere gratiam, quæ data est tibi cum impositione manuum Presbyterii*, id est cæteris Episcoporum, ibique alloquitur eum ut Episcopum. Deinde hoc idem suadet potestas illa spiritualis perpetua collata Episcopo consecrandi Sacerdotes, confirmandi, &c. ergo imprimis characterem, saltem partialiter distinctum à characterem Sacerdotis, quique sit aliqua illius extensio.

IV.
Episcopatus,
secundum
id quod ad-
dit Sacerdo-
tio, negant
aliqui esse
Ordinem.

Ob hoc verò non censetur Episcopatus diversus Ordo à Sacerdotio, sed illud tanquam partem includere, cum detur solum potestas completa per illum in corpus Christi tum verum tum mysticum: unde & essentialiter secundum id quod addit Sacerdotio illud supponit, cum potestas in corpus Christi mysticum, supponat potestatem in verum. Quare licet Episcopatus adæquatè sumptus sit Sacerdotio perfectior, cum illud includat, si tamen sumatur secundum id præcisè, quod addit, est illo imperfectior, cum potestas consecrandi corpus Christi & absolvendi à peccatis sit per se dignissima.

V.
Cur Episco-
patus non
censetur
diversus
Ordo absolu-
tè à Sacer-
dotio.

Episcopi tamen potestatem ordinis simpliciter habent Presbyteris majorem. In primitivâ tamen Ecclesiâ videntur Presbyteri habuisse amplissimam jurisdictionem, & Episcopali pene parem, ut ait Coninck disp. 20. dub. 4. num. 29. quâ de causâ vocantur subinde in Scripturâ Episcopi, ratione scilicet illius jurisdictionis, & quod aliis plurimis in regimine præsent. Patres tamen, & perpetua traditio Ecclesiæ docent eos habere officia valdè distincta, & esse in Episcopis potestatem ordinandi, & confirmandi, quæ non est in Sacerdotibus, quod expressè inter alios docet Sanctus Hieronymus epistolâ 85. ad Evagrium, & definit Concilium Trid. sessione 23. canone 7. suntque Episcopi Presbyteris superiores.

VI.
Episcopi
potestatem
Ordinis sim-
pliciter ha-
bent Presby-
teris mayo-
rem.

Ecc

Quares:

VII. *Sintus hi Ordines Sacramenta.*

Quæres: Utrum hi ordines sint Sacramenta? De Episcopatu, jam probatum est esse Sacramentum: quibus ulterius addi potest, quod Concilium Tridentinum sess. vigesima tertia, capite tertio, cum docuisset sacram ordinationem esse Sacramentum, id probat ex capite primo & secundo Epistolæ ad Timotheum, ubi agitur de ordinatione Timothei in Episcopum. De Sacerdotio nemo dubitat ex orthodoxis. De reliquis omnibus negant Durandus & Caietanus. Magister, & alii nonnulli Subdiaconatum & alios inferiores ordines negant esse Sacramentum. Navarrus, Soto, Vasquez disp. centesima trigesima septima, capite secundo, & alii dicunt nullum ordinem infra Subdiaconatum esse Sacramentum.

VIII. *Omnes septem Ordines sunt Sacramenta.*

Verisimilius tamen videtur omnes septem ordines enumeratos esse Sacramenta: ita communis jam sententia, ut videri potest in Bellarmino de Ordine, cap. sexto. Ratio præcipua desumitur ex Concilio Florentino & Tridentino; hoc enim sessione vigesima tertia, cap. tertio docet Ordinem esse Sacramentum, loquens de iis ordinibus, quos capite secundo enumeraverat, ubi hos septem posuerat: illud verò ubi dixisset Ordinem esse Sacramentum, assignat materiam & formam ordinum etiam inferiorum.

IX. *Quid sufficit ut hi Ordines conferantur Sacramenta.*

Ut autem Ordo censeatur Sacramentum, sufficit quòd speciali modo per illum gradum deputetur quis ad certum munus in Ecclesiâ præstandum, licet illud possit etiam fieri quoad substantiam à Laico. Imo olim aliqui per gratiam gratis daram eiciebant demones, licet Ordinem Exorcistæ non accepissent, de quibus loquitur Sanctus Clemens libro octavo constitutionum Apostolicarum, capite vigesimo sexto. Non tamen sunt plura Sacramenta quàm septem; omnes enim hi ordines constituunt unum Sacramentum Ordinis. Primam verò tonsuram non esse Ordinem nec Sacramentum, præter dicta insinuat Concilium Tridentinum sessione vigesima tertia, capite secundo.

X. *Materia Ordinis est illud, per cuius traditionem conferitur.*

Materia hujus Sacramenti est illud, per cuius traditionem conferitur, ut docet Concilium Florentinum in decreto Eugenii IV. ad Armenos, de quâ diximus de Sacramentis in genere. In ordinatione tamen Sacerdotis duplex partialis intercedit ordinatio, prima circa Offeritorium, quando cum porrectione patenæ cum pane & calicis cum vino datur ei potestas consecrandi, seu in corpus Christi verum, secunda, quando in fine Missæ per impositionem manuum accipit potestatem in corpus Christi mysticum, seu remittendi peccata: unde & duplex partialis imprimitur character, alioqui dicere quis posset eundem characterem sufficere pro omnibus ordinibus. Idem dicunt multi contingere in ordinatione Acolythis, quando primò accipit cerofarium cum cereo, & postea urceolum vacuum.

XI. *Requiratur ad contactum physicum.*

Existimo tamen cum Vasquez, Henriquez, & aliis ex recentioribus contactum physicum hujus materie non esse de essentiâ Sacramenti, quod certum videtur si vel calicem, vel patenam, vel hostiam solam tangat; cum enim ibi sint illa omnia per modum unius, qui unam partem tangit, totum tangit. Si tamen nihil tangat videtur ordinatione Episcopi & Sacerdotis sub conditione iteranda, ob maximam incommoda, quæ alioqui sequi possent. Verum est quidem in variis Sacramentis, ubi requiruntur actiones physice, ut unctiones, ablutiones, &c. requiri physicum

contactum aquæ, olei, &c. quia istæ actiones significant motum in suscipiente, non sic traditio, quæ adæquatè est in Episcopo.

Sacerdotium, Diaconatus & Subdiaconatus esse ordines majores docet Concilium Tridentinum ex communi Patrum & Conciliorum consensu, ut ait sessione vigesima tertia, capite secundo: dicuntur verò majores, Presbyteratus ob sui excellentiam & potestatem consecrandi, alii autem duo quòd in altari Presbytero inferviendo de ejus dignitate participant. Ordines autem sacri propterea dicuntur, quod habeant sibi annexum votum continentie, quod cum non semper habuerit Subdiaconatus, non semper habitus est ordo sacer.

XII. *Qua de causa in Sacerdotium, Diaconatus, & Subdiaconatus dicuntur ordines majores.*

SECTIO SECUNDA.

Expediuntur reliqua ad Sacramentum Ordinis spectantia.

IN PRIMIS circa ministrum hujus Sacramenti, dicendum cum Concilio Florentino in decreto Eugenii, & Tridentino sessione vigesima tertia, capite quarto, & canone septimo, ordinariam potestatem illud administrandi, ita propriam esse Episcoporum, ut nullis aliis competat. Hoc tamen non obstante certum omnino apud omnes esse debet, posse Sacerdoti simplici committi potestatem conferendi ordines minores, cum Concilium Tridentinum sessione vigesima tertia, capite decimo de reformatione, limitet potestatem Abbatum in collatione horum ordinum, quod apertum indicium est aliquam iis à Pontificibus esse concessam.

I. *Potestas ordinaria hujus Sacramenti administrandi propria est Episcopi.*

Ex quo etiam deducitur cum Vasquez disp. ducentesima quadragesima tertia, num. trigesimo nono, Coninck, Præposito, & aliis, posse Pontificem concedere simplici Sacerdoti, ut ordinet Subdiaconum, imò & Diaconum. Ratio est similis præcedenti, nam de facto Innocentius VIII. Anno 1489. Abbati Cisterciensi concessit ut sui Ordinis monachos posset Subdiaconos & Diaconos ordinare, cujus Bulla meminit Navarrus, Rodriquez, Vasquez, & Victoria.

II. *Afferunt aliqui, posse Pontificem concedere simplici Sacerdoti ut ordinet Subdiaconum, imò & Diaconum.*

Hinc ulterius Aureolus, Præpositus, Vasquez, & alii inferunt non posse ex commissione Pontificis simplicem Sacerdotem ordinare alium Sacerdotem, primò, quia ut bene Coninck numero octogesimo sexto, nullum extat exemplum quo hoc unquam concessum sit, unde perpetuâ quasi traditione Ecclesiæ hoc nobis intimatur. Deinde, nisi hoc reservetur Episcopo, non potest ostendi ad quam functionem ordo Episcopalis sit Ecclesiæ absolutè necessarius.

III. *Nequit simpliciter Sacerdos ex commissione Pontificis ordinare alium Sacerdotem.*

Ex quibus à fortiore constat, non posse simplicem Sacerdotem ordinare Episcopum; nec enim major debet à minore benedici, ut ait Apostolus ad Hebræos septimo, sed minor à majore. Ad Episcopi itaque consecrationem requiri videntur tres Episcopi, vel duo præter principalem consecrantem: dicit Sanctus Clemens requiri tres, aut saltem duos. Hoc constat, tum quia Sanctus Timotheus ordinatus est Episcopus, ut dicitur, per impositionem manuum presbyterii seu cæteris Episcoporum, ut dicitur soletum quia Sanctus Anacletus, qui vixit tempore Sancti Petri, hoc idem testatur, dicens debere Episcopum à tribus ordinari, sicut Jacobus

IV. *A fortiori nequit simplex Sacerdos consecrare Episcopum.*

frater

frater Domini à Petro, Jacobo, & Joanne ordinatus fuerat: tum denique quia Damasus Papa Epistolâ quartâ inde probat Chorepiscopos illos veros Episcopos non fuisse, quia à tribus ordinati non fuerant. Addo tamen probabile esse non requiri essentialiter tot, ob auctoritatem Sancti Clementis, qui in casu necessitatis dicit unum Episcopum sufficere ex commissione Summi Pontificis, maximè cum Bellarminus testetur consuetudinem alicubi esse, ut ob paucitatem Episcoporum Abbates insulati eorum loco in hoc ministerio subrogentur.

V. Circa eos qui hujus Sacramenti capaces sunt certum omnino & de Fide est, ut ait Coninck disp. vigesimâ, dubio decimo, num. nonagesimo quarto, debere esse virum quisquis suscipitur hoc Sacramentum. Unde Montanistæ, qui fœminas habebant Sacerdotes, erant hoc nomine ab omnibus habiti hæretici, & infames. Quare licet olim essent Diaconissæ, quæ cum aliquâ solemnitate assumebantur ad aliqua præstanda, & in particulari ad instruendum fœminas cathœcumenas, iisque decente causâ in Baptismo assistendum, non tamen suscipiebant ullum sacrum Ordinem magis quàm Abbatisæ modò. Quod autem quædam olim vocarentur Episcopæ & Presbyteræ, vel etiam aliquando Diaconissæ, inde contigit, quòd earum viri facta tori separatione, in Episcopos, Presbyteros, & Diaconos assumerentur.

VI. Quòd autem fœmina non sit apta quæ ordinetur, constat primò ex communi consensu omnium. Deinde Apostolus primæ ad Corinthios, decimo quarto ait, turpe est fœminæ in Ecclesiâ loqui, nec ei hoc ullo modo est permittendum. Præterea Innocentius III. hoc ex eo probat, quòd quamvis Beatissima Virgo Apostolos omnes dignitate & excellentiâ multum antecesserit, Christus tamen, non illi, sed his claves regni cœlorum reliquerit: quâ de causâ reprehendit Abbatissas quasdam, quæ monialium suarum confessiones audire præsumebant.

VII. Quoad alia ad ordinum susceptionem requisita, debet esse baptizatus, cum Baptizatus, ut

Ecclesiæ, ita Sacramentorum omnium sit janua. *licet ordinatur, qui non sit baptizatus.* Ætas nulla determinata ad validè ordines suscipiendos requiritur: unde & infans ordinari Sacerdos aut Episcopus validè potest, ut communis habet Theologorum sententia contra Durandum & Petrum Soto, nec magis in eo requiritur consensus ad hoc Sacramentum validè suscipiendum, quàm ad Baptismum aut confirmationem. Deinde capite unico *De clerico per saltum promoti*, refertur de quodam, qui ante annos discretionis ordines omnes usque ad Diaconatum susceperat, & censetur id validè fuisse factum, & potuisse alios ordines similiter ei tunc conferri. Postea tamen poterit ducere uxorem si velit, & vivere instar laici. Ut autem licitè quis ordinetur, requiritur ad Subdiaconatum juxta Concilium Tridentinum annus vigesimus secundus inchoatus: ad Diaconatum similiter annus vigesimus tertius: ad Presbyteratum annus vigesimus quintus eodem modo, vel ad medium diem inchoatus.

Obligationem continentie in Sacerdotibus & Diaconis (non Subdiaconis, licet jam obligentur) antiquissimam in Ecclesiâ fuisse ob votum castitatis iis ordinibus annexum constat ex Patribus & Conciliis, ejusque meminit S. Epiphanius Hieronymus, & alii. Probabilius tamen videtur non esse juris divini, cum Ecclesiâ Latina non improbet consuetudinem Græcorum quoad ipsos, doceatque cap. *Cum olim de Clericis conjugatis*, filios ortos ex Matrimonio ante susceptos ordines contracto, esse legitimos. Imò & Diaconis olim permittum erat in ordinatione suâ protestari contra continentiam, & postea uxorem ducere.

In hoc ergo jam conveniunt Græci cum Latinis, primò, quòd Episcopi debeant esse cælibes: deinde, quòd post susceptos ordines non liceat Matrimonium contrahere: in hoc tamen differunt, quòd Ecclesiâ Latina usu Matrimonii, etiam ante susceptos ordines contracti, sacris hominibus interdicat, cum nihilominus Græci id licitum esse asseverent, sicque antequam intuentur, uxores semper ducunt.

Ordinibus tamè sacris ante annos discretionis initiatus, vivere potest instar laici.

VIII. *In Sacerdotibus & Diaconis obligatio continentie fuit antiquissima.*

IX. *In quo Græci cum Latinis hac in re cōveniunt.*

